

3/2016

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- Kulaté výročí ekocentra
- Soutěž: Jak se žije v Kralupech
- Zažili jsme město jinak
- Lesní školky
- Až se zima zeptá...

- 2 Úvodník
- 3 Kulaté výročí ekocentra
Den otevřených dveří...
- 4 Soutěž: Jak se žije v Kralupech?
Zažili jsme město jinak
- 5 Nejzábavnější je mnohonožka
- 6 Ozvěny Ekofilmu podruhé...
Co brání v boji s desertifikací?
- 7 Lesní školky
- 8 Pravidelné rubriky
(Slovníček, Zelená domácnost,
Co se děje..., Okénko z přírody,
Z vašich dotazů)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Tel./fax: 727 808 644

E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz

URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz

Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 22 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správou a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Po - Pá: 6.30 - 21.30

800 100 584

...volejte zdarma

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Vážení a milí příznivci Ekologického centra Kralupy nad Vltavou,

také míváte na podzim chmurnou náladu? Nenechte se zmást, i v sychravém a deštivém počasí můžete vyrazit do přírody a najít mnoho krásných podzimních úkazů, které Vás zahřejí a okouzlí Vaše srdce. Pokud raději zůstanete doma v teple, máme pro Vás ke čtení nové číslo našeho EkoZpravodaje.

V letošním třetím vydání EkoZpravodaje se dočtete mimo jiné o vernisáži výstavy, kterou jsme uspořádali k 10. výročí založení ekocentra. Výstava je do konce října ke zhlédnutí ve vestibulu kralupské radnice a poté bude umístěna na dalších místech ve městě, o kterých se dočtete v příslušném článku. Přinášíme Vám reportáže o vycházkách do přírody, které jsme uspořádali pro školáky v rámci projektu Kralupy – čisté město, informace z veřejného projednávání záměru navýšení kapacity kralupské spalovny odpadů, dozvíte se o účasti ekocentra na akci Zažít Kralupy jinak či o nově vyhlášené soutěži pod názvem „Jak se žije v Kralupech?“ Mezi další podzimní akce, které jsme uspořádali, patří Ozvěny EKOFILMU, při nichž jsme besedovali se žáky 8. a 9. tříd o závažných dopadech našich spotřebitelských zvyklostí. Poradíme Vám také, jak uchovávat potraviny zdravě, chutně a bez zbytečné spotřeby elektrické energie. Dozvíte se o boji EU proti invazním druhům i o hrozbě desertifikace. Jelikož podzim nám rychle utíká a za chvíli se budeme připravovat na nejhezčí svátky roku, vyhlásili jsme již 6. ročník soutěže „O nejhezčí vánoční motiv z odpadního materiálu“, kterého se mohou zúčastnit jednotlivci i kolektivy.

Dlouhých podzimních večerů tedy můžete využít i k zábavnému tvoření soutěžních exponátů, které posléze můžete použít i jako vánoční dekorace či dárky.

Nezapomeňte, že dispečerky ekologického centra jsou Vám k dispozici na bezplatné Zelené lince 800 100 584, kde se můžete dozvědět nejen aktuální stav koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, ale i odpovědi na vaše otázky z oblasti životního prostředí. Samozřejmě, že nás můžete osobně navštívit nebo napsat svůj dotaz, stížnost, námět elektronickou poštou na adresu ekoporadna@eckralupy.cz.

Přejeme Vám hezké počtení a příjemné podzimní dny.

kolektiv Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

KULATÉ VÝROČÍ EKOCENTRA

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou (ECK) slaví v letošním roce 10. výročí svého vzniku. U této příležitosti uspořádalo výstavu, jejíž vernisáž proběhla v pondělí 3. října 2016 v zasedací místnosti kralupského městského úřadu. Provoz ekocentra byl zahájen 2. října 2006, vernisáž se tedy uskutečnila pouhý den po desetiletém výročí a skoro ve stejném místě, kde dříve ekocentrum sídlilo.

Starosta Petr Holeček přivítal návštěvníky vernisáže v zasedací místnosti kralupské samosprávy a ocenil služby, které ekocentrum vykonává pro občany města, zvláště pak osvětovou činnost. Pracovnice ECK připravily osm výstavních panelů, ze kterých se návštěvníci vernisáže výstavy dozvěděli poslání ekocentra, jakým činnostem se ECK věnuje, jaké služby občanům

poskytuje, co vše se za 10 let podařilo uskutečnit i jakým směrem se ubírají aktivity ekocentra v současné době. Vedoucí obou ekologických center jak v Mostě, tak i v Kralupech Ing. Milena Vágnerová poděkovala za podporu všem přispěvatelům ekocentra. Po celých deset let od zahájení činnosti ekocentra Kralupy přispívají na jeho provoz společnosti Česká rafinérská, a.s., SYNTHOS Kralupy a.s.,

MERO ČR, a.s., Linde Gas a.s., Cray Valley Czech, s.r.o., VÚHU a.s. Most a Město Kralupy nad Vltavou. Společnost Shell Gas ČR ukončila spolupráci s ECK v r. 2010. Naopak od r. 2011 spolupracuje ECK se společností AVE Kralupy s. r. o., kdy díky této spolupráci má veřejnost přehled o emisích ze spalovny odpadů, a v září r. 2014 navázalo ECK spolupráci se společností SPOLANA a. s. Neratovice, takže i neratovičtí občané

mají přehled o nestandardních událostech, které by mohly mít vliv na životní prostředí.

Zástupci většiny těchto společností byli na vernisáži výstavy přítomni, podobně jako zástupci škol, se kterými ekocentrum spolupracuje, dále členové Ekologické komise Rady města Kralupy nad Vltavou a další.

(...**plné znění článku**)

Autorka článku: Jana Krátká

© archiv ECK

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ...

V běžném provozu přísně střežený výrobní podnik SPOLANA a.s. v pátek 23. září 2016 otevřel své brány veřejnosti. Den otevřených dveří byl určen pro odbornou i laickou veřejnost. Kromě prezentace výrobního programu a komentovaných prohlídek chemoparku byla pro návštěvníky připravena celá řada zajímavých ukázek, her a soutěží jak pro děti, tak i pro dospělé. Svůj prezentační stánek zde měla VŠCHT Praha, EKO-KOM, ale také Ekologické centrum Kralupy, se kterým společnost SPOLANA a.s. spolupracuje již třetím rokem.

V prezentačním stánku Ekologického centra Kralupy nad Vltavou se návštěvníci dozvěděli informace o ekocentru, mohli zde

získat odpovědi na otázky týkající se ochrany životního prostředí, a také tu byla připravena řada zajímavých aktivit. Snad nejvíce

pozornosti přitahovala soutěž MISS MOLEKULA. O přízeň pracovníků Spolany a dalších návštěvníků dne otevřených dveří soutěžily molekuly 5 výrobků podniku, konkrétně molekula kyseliny sírové, chlornanu sodného, hydroxidu sodného, kaprolaktamu

a polyvinylchloridu (PVC). Počet hlasů pro jednotlivé molekuly se v průběhu odpoledne měnil jako na houpačce, většina pracovníků výrobních provozů podporovala svou zástupkyni.

(...**plné znění článku**)

Autor článku: Jana Krátká

© archiv ECK

SOUTĚŽ: JAK SE ŽIJE V KRALUPECH?

U příležitosti 10. výročí vzniku vyhlašuje Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou soutěž o životním prostředí v našem regionu s názvem „Jak se žije v Kralupech?“ V naší nové soutěži můžete popsat, vyfotografovat či kreativně ztvárnit jakékoliv místo v našem městě s tím, že nám popíšete jaký je podle Vás jeho přínos pro životní prostředí nebo naopak jakým způsobem zdejší prostředí poškozuje. Uvítáme i Vaše srovnání životního prostředí v Kralupech za poslední desetiletí, zhoršilo se nebo se zlepšuje?

Již 10 let Ekologické centrum Kralupy nad Vlt. přináší občanům Kralupska informace o stavu životního prostředí v našem regionu. Rádi bychom proto znali vaše názory na zdejší životní prostředí, jak ho vnímáte, ve kterých oblastech se podle Vás zlepšuje, případně kde vidíte nedostatky.

Připravili jsme pro Vás soutěž, kde svůj postoj, názor či námět můžete vyjádřit různým způsobem. Popište, nakreslete, vyfotografujte či jinak ztvárněte Vaše oblíbené místo ve městě a přidejte Vaše dojmy, jak se Vám tu žije. Nebo nás naopak upozorněte na problematiska místa a přiložte svůj návrh, jakým způsobem by se dala situace vylepšit. Příspěvek do

soutěže může mít i podobu čistě literární, kromě popisu či úvahy uvítáme příběhy nebo i básně.

Všimněte si věcí kolem sebe a sdělte nám, co vás zaujme nebo čemu bychom podle Vás měli věnovat pozornost. Upozorněte nás na pěkně udržovaná místa ve městě i na místa problematická, která už raději ani nevnímáme, protože jsou nehezka, ale už jsme si na ně zvykli.

Své náměty do soutěže nám zasílejte elektronicky na adresu ekoporadna@ekokralupy.cz nebo doručte osobně do kanceláře ekocentra na Palackého náměstí 6 (budova naproti vchodu do Technoparku),

Již 10 let Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou přináší občanům Kralupska informace o stavu životního prostředí v našem regionu. Rádi bychom znali Vaše názory na zdejší životní prostředí, jak ho vnímáte, ve kterých oblastech se podle Vás zlepšuje, případně kde vidíte nedostatky. Připravili jsme pro Vás soutěž, kde svůj postoj, názor či námět můžete vyjádřit různým způsobem.

SOUTĚŽ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ V NAŠEM REGIONU

JAK SE ŽIJE V KRALUPECH?

V naší nové soutěži můžete:

POPSAT, VYFOTOGRAFOVAT ČI KREATIVNĚ ZTVÁRNI

jakékoliv místo v našem městě s tím, že nám popíšete jaký je podle Vás jeho přínos pro životní prostředí nebo naopak jakým způsobem zdejší prostředí poškozuje. Uvítáme i Vaše srovnání životního prostředí v Kralupech za poslední desetiletí, zhoršilo se nebo se zlepšuje?

Své náměty do soutěže nám zasílejte elektronicky na adresu: ekoporadna@ekokralupy.cz nebo doručte osobně do kanceláře ekocentra na Palackého náměstí 6 (budova naproti vchodu do Technoparku), 1. patro, Kralupy nad Vltavou. Můžete se s námi také domluvit telefonicky na Zelené lince 800 100 584.

SOUTĚŽ POTRVÁ DO 30. LISTOPADU 2016,

poté vyhlásíme vítěze jednotlivých kategorií a autory nejzajímavějších příspěvků odměníme. Přejeme Vám hodně inspirace k tvorbě soutěžních příspěvků a těšíme se na Vaši účast v soutěži.

10 Leto ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Soutěž je realizována za finanční podpory společnosti MERO ČR, a.s.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

VUTV MERO

1. patro, Kralupy nad Vltavou. Můžete se s námi také domluvit telefonicky na Zelené lince 800 100 584.

Soutěž pořádá ekocentrum za finanční podpory společnosti MERO ČR, a. s. Potrvá do 30. listopadu 2016, poté vyhlásíme vítěze jednotlivých

kategorií a autory nejzajímavějších příspěvků odměníme. Přejeme Vám hodně inspirace k tvorbě soutěžních příspěvků a těšíme se na Vaši účast v soutěži.

(...**plné znění článku**)

Autor článku: Jana Krátká

ZAŽILI JSME MĚSTO JINAK...

V sobotu 17. září 2016 se dispečerky ekocentra zúčastnily sousedské pouliční slavnosti v Kralupech nad Vltavou pod názvem Zažít město jinak. Ekologické centrum mělo na akci svůj prezentační stánek s několika aktivitami, jež se týkaly třídění odpadu a recyklace.

Ve stánku ekocentra lektorky informovaly návštěvníky o své činnosti a službách občanům, např. o monitoringu znečištění ovzduší, aktuální imisní situaci, zprávách o dění v průmyslu, elektronickém ekoZpravodaji, seminářích, o projektu Kralupy – čisté město apod. Ve stánku byla také připravena zábavná

aktivita na téma správného třídění odpadu z domácností. Děti, ale i dospělí si mohli zkusit přiřadit ke každému druhu odpadu správnou separační nádobu či zařízení ekologické likvidace odpadu.

(...**plné znění článku**)

Autor článku: Jana Krátká

NEJZÁBAVNĚJŠÍ JE MNOHONOŽKA

Letošní září nás okouzlo příjemnými teplotami babího léta. Tento příznivý měsíc, kdy se znovu rozbíhá školní vyučování, ale venku stále panuje hezké počasí, využily dispečerky Ekologického centra v Kralupech nad Vlt. k zábavně naučným vycházkám do přírody, tentokrát pro žáky třetích tříd ZŠ Třebízského. Po trase vycházky děti plnily různé zábavné úkoly a soutěže, vztahující se k ekologii, besedovaly s lektorkami o životním prostředí v našem městě, poznávaly rostliny i živočichy obývajících přírodní zákoutí v Kralupech.

ZŠ Třebízského je zapojena do projektu Kralupy – čisté město od r. 2013 a má patronát nad parkem Jaroslava Seiferta v Lobečku a nad školní zahradou. Dispečerky ekocentra zvolily k vycházce trasu po nábřeží Jana Rysa a dále po stezce pro pěší a cyklisty směrem ke Chvatěrubům a na druhou stranu po proudu řeky až k tůni U Paláska. Ve čtvrtek 22. září v 9 hodin ráno vyrazily dispečerky na připravenou ekovycházku se třídou 3. B paní učitelky Bobáňové. Počasí bylo ideální na malý pochodaček, a tak se všem dobře šlapalo. V úterý 27. září v 10 hodin pak absolvovala podobnou vycházku třída 3.A s učitelkou Mgr. Smolejovou.

Od školy jsme zamířili nejkratší cestou na nábřeží a dolů k řece, kde se odehrávaly první aktivity. Děti se zamýšlely nad negativním vlivem silniční dopravy na životní prostředí a besedovaly s dispečerkami o možnostech alternativní dopravy. Uvažovaly o tom, jak by to vypadalo, kdyby u nich v rodině nepoužívali tak často osobní automobil. Jak by se dostali do školy a do zaměstnání, kde by nakupovali, čím by jezdili na výlety?

Trasa vycházky vedla i do malého lesíka, kde bylo slyšet především švitoření třetřáků, ale když se žáci utišili, zaslechli i ptačí zpěv. Na řadě bylo poznávání našich zpěvných ptáků

a možnosti jejich ochrany, tyto živočichové jsou v našem prostředí bohužel silně ohroženi, jejich životní prostor se zmenšuje a ubývá vhodných míst k zahníždění. Na dalších stanovištích děti luštily hádanky a povídaly si o zvířatech, která můžeme zahlédnout v naší přírodě, pokud se však budeme chovat tiše a ohleduplně.

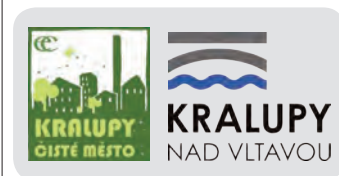
Na louce u tůni byly lektorky mile překvapeny tím, kolik bylin a stromů už žáci prvního stupně dokáží rozeznat. Aby to neměly tak jednoduché, byly děti rozděleny do tří družstev, která mezi sebou soutěžila. Nechyběly ani pohybové aktivity, při kterých si děti zahrály na mnohonožky. Před tím se ale dozvěděli, co je to vlastně za živočichy a jaký význam mají pro naši přírodu. Při hře na mnohonožky děti

zažily snad nejvíce zábavy. Vytvořily nejprve tři menší a pak jednu společnou, velmi dlouhou mnohonožku, která se sunula kupředu jen pomalu, obtížně, ale se smíchem a zažila přitom spoustu legrace.

Tyto vycházky pro školáky pořádá ekocentrum díky grantové podpoře města v rámci projektu Kralupy – čisté město. Projekt je stále otevřen jak pro kolektivy, tak i pro jednotlivce z řad občanů našeho města.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku: Jana Krátká

OZVĚNY EKOFILMU PODRUHÉ...

Mezinárodní festival filmů o životním prostředí EKOFILM, pořádaný Ministerstvem životního prostředí, přináší každý rok řadu zajímavých filmů. V letošním roce proběhl v Brně ve dnech 13.-15. 10. 2016 již 42. ročník tohoto festivalu. Během celého roku jsou pořádány akce s názvem Ozvěny EKOFILMU pro ty, kteří se festivalu nemohou zúčastnit nebo o něm zatím nevědí.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK), v rámci svého desetiletého výročí zrealizovalo za finanční podpory společnosti Cray Valley Czech, s.r.o. Ozvěny EKOFILMU již před prázdninami v Základní škole Třebízského pro žáky 8. a 9. tříd. V září 2016 pak ECK pokračovalo v realizování Ozvěn EKOFILMU pro žáky 8. a 9. tříd v Základní škole Ing. M. Plesingera – Božinova Neratovice a dne 20. září 2016 v Základní škole

Vítězslava Hájka Odolena Voda. Ekoporadkyně ECK si pro žáky v obou případech vybraly film autora Michala Gálíka Zelená poušť, který důrazným a názorným způsobem upozorňuje na devastaci tropických deštných pralesů na ostrově Borneo. Příčinou tohoto odlesňování je průmysl s palmovým olejem. Film podává reálná svědectví o problémech způsobených pěstováním olejních palm na Borneu. Zdůrazňuje

také, že i my Evropané se výrazně podílíme na ničení deštných pralesů, protože spotřebováváme velké množství vyprodukovaného palmového oleje. Měli bychom se více zajímat o původ potravin i ostatního zboží, které nakupujeme, preferovat zboží z našeho regionu a vyloučit produkty, jejichž nákupem nepřímo podporujeme například devastaci deštných pralesů či jiné vážné poškození životního prostředí.

Po promítnutí filmu se ekoporadkyně ptaly žáků na jejich názor na problémy, které sebou pěstování palmy olejné přináší. V diskusi vysvětlily, jaký vliv a dopady má vykácení deštného pralesa na ostrov Borneo a proč je zachování deštných pralesů tolik důležité i pro nás v České republice.

(...plné znění článku)

Autor článku:

Bc. Zuzana Ungerová

CO BRÁNÍ BOJI S DESERTIFIKACÍ?

Tam, kde kdysi bývala zelená pláň, úživná půda a domov mnoha druhů zvířat, je dnes pustá vyprahlá zem, která ztratila svou úrodnost. Vodní zdroje v okolí vysychají. Vítr zvedá prach, který překrývá dnes již prázdné cesty. Ekosystém stepí se mění v nehostinnou poušť. Pravidelné deště, které kdysi umožňovaly přežití lidí a stepních organismů jsou méně časté a to málo vody, které dopadne na vyprahlou zem, se hned odpaří, odteče a nenaplní bývalé zdroje vod. To není scénář z katastrofického filmu, nýbrž realita.

Desertifikace je již vžitý název pro problém s rozšiřováním pouští. Netýká se jen pouští na africkém kontinentu, ale všech pouští

světa. V poušti se proměňují i místa s intenzivním zemědělstvím bez zpětného dodávání organické hmoty. Každoročně se 120 000 km²

pevniny změnit v poušť. Příčinami rozšiřování pouští jsou intenzivní pastevectví v oblastech mezi pouští a stepí (či savanou), velmi suchá období bez dešťů a nevhodné hospodaření na zemědělské půdě, která se po vyčerpání organické hmoty změnit na neúrodnou zem, ohroženou nejen suchem, ale hlavně větrnou a vodní erozí.

K rozšiřování pouští dochází na celém světě. Ohroženy jsou suché oblasti, přibližně 65% půd světa je znehodnoceno. V Austrálii čelí rozšíření Velké Viktoriiny, Velké písečné, Simpsonovy a Gibsonovy pouště.

(...plné znění článku)

Autor článku:

Bc. Zuzana Ungerová

V současné době chybí dětem vztah k přírodě a pohyb, přitom pobyt venku může dětem zlepšit imunitní systém a zvýšit obranyschopnost. Příroda představuje otevřený prostor, kde se viry nedrží a nekříží tak jako v interiéru mateřských školek, kde se děti mnohem snáze vzájemně nakazí. Děti hrající si celý rok venku, za každého počasí, v otevřeném prostoru bez zdí a plotů? Zdá se vám to nepravděpodobné a nemožné? U lesních mateřských školek je to každodenní realita.

Lesní mateřské školy jsou vzdělávací instituce předškolní výchovy, stejně, jako klasické mateřské školy, jen vzdělávání dětí probíhá ve venkovním prostředí, především v lese. Ve školském zákoně jsou definovány následovně: *„Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou.“* (Zdroj: <http://www.lesnims.cz/lesni-ms/legislativa.html>).

Základním znakem Lesních mateřských škol (LMŠ) je, že většina programu probíhá „venku za každého počasí“ v přírodním prostředí.

Základní charakteristiku lesních MŠ lze shrnout následovně:

1. Celoroční pobyt venku za každého počasí.
2. Není špatné počasí, pouze špatné oblečení.
3. Zázemí má charakter příležitostně využívaného vyhříváného přístřeší.
4. Základní prostředí výchovy je zpravidla v lese.
5. Třidu tvoří optimálně 15 dětí a minimálně 2 dospělí.
6. Základem pro pobyt s dětmi venku je vzájemná důvěra.
7. Dobrá komunikace s komunitou a rodiči je zásadní.
8. Výhodiskem pro vzdělávací program je situace, spontánní hra a přímá zkušenost dětí.

9. Lesní mateřská škola rozvíjí děti všestranně v souladu s platným kurikulem pro předškolní vzdělávání.

Počátky historie LMŠ sahají do 50. let minulého století. První LMŠ pochází z Dánska. Za zakladatelku je považována **Ella Flatau**, matka čtyř dětí, která čas s dětmi trávila pravidelnými výlety do lesa. Brzy se k ní přidali sousedé se svými dětmi a jejich známí. Toto jednoduché řešení zapříčiněné i nedostatkem míst v klasických mateřských školách, se rozvinulo v pravidelnou dopolední péči o děti. V roce 1954 vznikla na základě jejich zkušenosti občanská iniciativa sdružující příznivce této myšlenky a byla založena historicky první LMŠ.

V České republice (ČR) se o šíření a rozvoj myšlenky LMŠ výrazně zasazovala již zesnulá Emilie Strejková, zakladatelka a dlouholetá ředitelka pražského ekologického centra Toulcův dvůr. Dne 31. 8. 2004 zahájily činnost ekologicky orientované dvoutřídní mateřské školy „Semínko“ při Toulcově dvoře. Zřízení třetí – venkovní třídy mateřské školy, která by fungovala na principech LMŠ, bylo otevřeno v roce 2010. Ve stejném roce vznikla také Asociace lesních mateřských škol, která aktuálně zastupuje kolem 120 LMŠ.

V ČR lze dělit lesní mateřské školy z hlediska organizace na dva typy: samostatná lesní

mateřská škola a lesní třída při mateřské škole.

Samostatná lesní mateřská škola

Samostatná LMŠ funguje nezávisle na mateřské škole. Zřizovatelem je obvykle nezisková organizace. LMŠ se odlišuje od ostatních mateřských škol (MŠ) tím, že nemá k dispozici zázemí určené k celodennímu pobytu dětí uvnitř. Zázemí LMŠ často představuje maringotka, srub či jurta, kde lze případně vařit či zajistit odpočinek dětí. Obvykle děti spí na karimatkách ve spacácích. Některé samostatné LMŠ nevlastní žádný objekt. Schází se v centru města na zastávce hromadné dopravy, odkud vyrážejí do lesa. V případě velmi nepříznivého počasí může fungovat dohoda s další institucí (škola, knihovna, skautská základna atd.) o možnosti kdykoli s dětmi přijít. LMŠ v ČR využívají také různé prostory v objektech blízkých k lesu a náležitých soukromým osobám či obcím, které jsou ochotny je k těmto účelům poskytnout. Samostatné LMŠ jsou velmi rozšířené v Německu (tzv. Waldkindergarten), kde jich je v současné době kolem jednoho tisíce. V ČR na tomto principu funguje naprostá většina organizací hlásících se k myšlence LMŠ.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku:
Ing. Hana Svašková

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

Odpad

Odpad je dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo

má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

Při každé lidské činnosti vzniká odpad. Při těžbě a úpravě surovin, při výrobě zboží, při jeho dopravě a skladování, po koupi výrobku se odpadem stávají obaly a nakonec (po skončení životnosti se stává odpadem výrobek sám).

Podle původu vzniku dělíme odpady na těžební, stavební, energetické, průmyslové, zemědělské, komunální a zdravotnické. Z hlediska bezpečnosti na nebezpečné odpady a ostatní odpady.

Každý z nás vytvoří v průměru až 1 kg tuhého odpadu denně, tento odpad by se dal z větší části recyklovat (většinu tvoří papír, dále využitelný zelený odpad a zbytky potravin); značnou část odpadu zabírají také plasty, jejichž podíl stále roste. Téměř třetinu všech komunálních odpadů tvoří obaly od zakoupeného zboží, proto již při nákupu rozhodujeme o tom, kolik odpadu vyprodukuje.

Produkce odpadů neustále roste. Ke zneškodnění tuhých odpadů se používá několika metod, z nichž nejlevnější a nejběžnější je skládkování, bohužel jde o možnost, která je nejhorší z hlediska vztahu k životnímu prostředí. Ekologicky šetrnější je recyklace, kompostování a zkrmování a také energetické využití odpadu. Nejdůležitější je však předcházet vzniku odpadů.

Až se zima zeptá aneb Jak uchovávat potraviny zdravě a šetrně – bez elektřiny

Moderní technologie nám nabízejí mnoho způsobů uchovávání potravin, ale do mrazáku a do lednice se nevejde vše a navíc tak spotřebováváme drahocennou elektrickou energii, jejíž spotřebu bychom měli naopak snižovat. V tomto článku vám proto chceme nabídnout alternativní způsoby uchovávání potravin bez spotřeby elektrické energie, tedy šetrně k životnímu prostředí i k obsahu výživových látek v potravinách.

Když vrcholí úroda na našich zahrádkách, mnoho z nás si klade otázku: „*Jak nejlépe uchovat své výpěstky, aby vydržely co nejdéle a mohly nás po celý rok zásobovat výživnými látkami?*“ Co se nám nepodaří zkonzumovat ihned, vyměnit za jinou zahradnickou komoditu či rozdat přátelům, to bychom rádi uchovali co

nejdéle a co nejšetrněji. Přece nenecháme zkazit všechnu tu nádhernou biozeleninu a lahodné a zdravé bioovoce, které se nám při celoroční péči podařilo vypěstovat.

Pokud se naučíme uchovávat potraviny bez elektřiny, můžeme nejen ušetřit na platbách za ni, ale také se budeme chovat šetrněji k životnímu prostředí a dobrý pocit budeme mít navíc i z kousku nezávislosti, který taková činnost provází. Snižíme svou závislost na pravidelném nakupování v supermarketech, kde jsme často nuceni kupovat produkty z druhého konce světa, zatížené neekologickou dopravou či metodami pěstování, které ničí životní prostředí naší planety.

(...*plné znění článku*)

CO SE DĚJE...

Záměr AVE Kralupy s.r.o.

Na kralupské radnici se uskutečnilo v pondělí 11. října 2016 **veřejné projednávání posudku a dokumentace v rámci procesu EIA k záměru optimalizace provozu spalovny AVE Kralupy, s.r.o.** Na jednání byla přítomna i dispečerka Ekologického centra Kralupy, proto Vám nabízíme stručný přehled o průběhu jednání.

Záměrem společnosti AVE Kralupy s.r.o. je navýšení současné povolené maximální roční kapacity spalovny odpadů o 50 %, tzn. ze stávajících 10 000 t spalovaných odpadů za rok na 15 000 tun odpadů za rok. Navýšení kapacity bude dosaženo zvýšením množství spalovaných odpadů v rotační peci o 0,65 t/hod ze současných 1,65 t/hod na 2,3 t/hod a navýšením ročního provozního fondu z 6 060 hod/rok na 6 500 hod/rok.

Důvodem navýšení kapacity spalovny je skutečnost, že původní projektovaná kapacita zařízení byla stanovena na základě energetické bilance, která vycházela z průměrné výhřevnosti určitých skupin odpadů (o výhřevnosti cca 22 MJ/kg), k jejichž likvidaci bylo zařízení původně primárně určeno (odpady z výroby podniku Kaučuk Kralupy).

(...*plné znění článku*)

Evropská unie se brání invazním druhům

Přibližně 12 000 druhů živočichů a rostlin, nacházejících se v životním prostředí v Evropské unii (EU) a v jiných evropských zemích, je nepůvodních a zhruba 10 až 15 % z nich patří podle odhadů k invazním. Dnem 3. 8. 2016 vstoupil v platnost seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na EU (Seznam). V Seznamu jsou zatím uvedeny druhy, které se již na území Evropské unie vyskytují a způsobují zde řadu problémů. Celkem se jedná o 37 problematických invazních druhů jak rostlinných (14), tak živočišných (23).

Invazní druhy ohrožují přirozenou evropskou faunu a floru. Jejich šíření může mít dopady i na lidské zdraví a ekonomiku, zejména v souvislosti se snahou o redukci těchto často velmi agresivních invazních druhů. Ve státech EU se ročně na boj s invazními druhy a způsobené škody vynaloží přes 300 mld. Kč.

Dne 13. 7. 2016 přijala Evropská komise prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1141 ze dne 13. července 2016, kterým se přijímá seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014. Nařízení vešlo v platnost dnem 3. 8. 2016. EU zavedla pro invazní druhy přísná pravidla, aby zamezila jejich dalšímu šíření. Jde o zákaz záměrného dovozu na území EU včetně převozu pod celním dohledem. Zakázáno

je samozřejmě i chovat tyto druhy, rozmnožovat je, obchodovat s nimi (a to i ve výměnném obchodu) a vypouštět je do volné přírody.

Co je to invazní druh a jak škodí?

Invazní druh je na daném území nepůvodní a nekontrolovaně se zde šíří, přičemž agresivně vytlačuje původní druhy. Za nepůvodní druhy rostlin a živočichů jsou označovány (viz např. §5 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) druhy, které nejsou součástí přirozených společenstev určitého regionu - tedy Evropy či ČR, ale v některých případech se také může jednat o druhy nepůvodní pouze v určité části našeho území.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku:
Bc. Zuzana Ungerová

CO₂ patří pod zem?

Oxid uhličitý je v posledních letech nejvíce zmiňovaným plynem v diskuzích o změnách klimatu Země. Hovoří se o něm jako o odpadu, kterého je potřeba se nějakým způsobem zbavit. Jedním z návrhů, jak snížit vliv emisí oxidu uhličitého na tzv. globální oteplování, je jeho ukládání pod zem. Jak tato metoda funguje, co je k ní zapotřebí a jaká jsou její rizika?

Oxid uhličitý (CO₂) se vždy v atmosféře nacházel přirozeně. V dobách utváření zemské atmosféry se dostával CO₂ do ovzduší častou vulkanickou činností - erupcí sopek. Vulkanická činnost je zdrojem emisí oxidu uhličitého i v současné době. Ale od doby, kdy nastala průmyslová revoluce a začala se ve velkém využívat fosilní paliva (ropa, uhlí, plyn), představuje významný zdroj CO₂ člověk. Asi polovinu z celého množství CO₂ vstřebává vegetace nebo se rozpouští v oceánech, kde způsobuje jejich okyselování. Zbytek se hromadí v atmosféře a ovlivňuje klima Země. CO₂ byl tedy po právu zařazen mezi skleníkové plyny.

(...[plné znění článku](#))

EIA a veřejnost

Právo na kvalitní životní prostředí je garantováno ve většině států ústavou a účast veřejnosti v rozhodovacím procesu umožňuje v principu hájit obyvatelům své základní práva. Posuzování vlivů na životní prostředí je v současné době jedním z nejdůležitějších nástrojů ochrany životního prostředí. Posuzování vlivů koncepcí (SEA) spolu s posuzováním vlivů záměrů (EIA), které na SEA obsahově navazuje, tvoří základní nástroje environmentální ochrany, jejichž společným cílem je včas zabránit nenapravitelným škodám na životním prostředí.

Veřejnost může určovat rozsah hodnocení, vyžadovat zmírňující opatření a hodnotit jeho objektivitu. Přístup k environmentálním informacím a účast veřejnosti při projednávání koncepcí a záměrů je příležitostí k vyjádření obav a zájmů a také případně nesouhlasu.

(...[plné znění článku](#))

EKOLOGICKÉ CENTRUM NABÍZÍ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou nabízí výukové programy, semináře "na míru" s tématy:

- biopotraviny, krajina, průmysl, zdraví a životní prostředí, voda, půda, odpady, biodiverzita, obnovitelné energie, klimatické změny a další.

VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

- programy jsou nabízeny za cenu 50,- Kč za žáka,
- samotná výuka probíhá ve škole, v učebně s možností promítání na stěnu, plátno či interaktivní tabulí (pokud není uvedeno jinak),
- možnost konání programu kdykoli během roku, v dopoledních i odpoledních hodinách (např. pro družinu či odpolední vyučování).

V rámci programů pracují lektorky ECK s vhodnými demonstračními pomůckami (se kterými pracují i samotní posluchači), aby byl zesílen efekt předávaných informací. Všechny programy jsou koncipovány v délce 90 minut, lze je ale dle potřeby zkrátit na 45 minut s vynecháním některých aktivit.

VYDALI JSME

Brožura o projektu.
Ke stažení zde.

Leták o zajímavostech řeky Vltavy, o vodních dílech na Kralupsku, místech ke koupání, fakta o pitné i odpadní vodě apod.
Ke stažení zde.

Leták o chráněných územích a evropsky významných lokalitách v ORP Kralupy nad Vltavou. Nechybí ani přehled památných stromů, chráněných živočichů a rostlin.
Ke stažení zde.

POZVÁNKY, AKCE

10. 11. 2016

PALMOVÝ OLEJ - DOBRÝ SLUHA NEBO ZLÝ PÁN?

Praha, Středisko ekologické výchovy Toulcův dvůr

Seminář pro pedagogy základních a středních škol se zájmem o EVVO. Projekt i samotné setkání zajišťuje organizace Botič o.p.s.

Akce je akreditována MŠMT, osvědčení o účasti obdrží účastníci na konci setkání.

Účastnický poplatek na setkání je 400 Kč.

18. 12. 2016

ZVÍŘÁTKOVÉ VÁNOCE

Praha, Zookoutek Malá Chuchle, Chuchelský háj

Přijďte těsně před svátky nasát vánoční atmosféru do zookoutku u hájovny v Chuchelském háji, který ani v zimě neusíná, natožpak aby usnul před vánoční nadílkou! Výjimečně se vám otevřou brány do výběhů a budete mít příležitost předat zvěři malý vánoční dárek, třeba ve formě jablíčka.

Více informací: <http://ekolist.cz/cz/kalendar-akci/zviratkove-vanoce-3>

